

INLEIDING

Energiebesparing staat volop in de belangstelling. En toch komt het vaak moeilijk van de grond. Want: waar te beginnen? Hoe? Welke leverancier handelt en adviseert in mijn belang? Wat levert mijn investering op? Alleen komen mensen er vaak moeilijk uit. Onderzoek laat zien dat buurtinitiatieven wel tot resultaat leiden. Buurkracht helpt hierbij door het proces te begeleiden, barrières weg te nemen en de buurt door afhaakmomenten heen te trekken. Gratis en zonder commercieel oogmerk.

Buurkracht brengt mensen en wensen in een buurt bij elkaar om samen aan de slag te gaan met energiebesparing. Want samen is een stuk gemakkelijker en leuker. Buurkracht geeft daarnaast inzicht, ondersteunt en levert energiebesparing op voor alle huishoudens die meedoen.

Buurkracht is een initiatief van Enexis Holding N.V. Door bij te dragen aan energiebesparing neemt Enexis enerzijds haar maatschappelijke verantwoordelijkheid. Anderzijds draagt energiebesparing bij aan een evenwichtig gebruik van het energienet. In Buurkrachtbuurten biedt Enexis de (gratis) slimme meter aan, zodat bewoners beter inzicht krijgen in hun energieverbruik.

Het doel van Buurkracht is het bereiken van 60.000 labelstappen bij koopwoningen in het jaar 2020. Buurkracht richt zich met name op grote energiebesparende maatregelen zoals zonnepanelen, spouwmuurisolatie, dakisolatie, vloerisolatie, dubbel glas. Ook stimuleert Buurkracht bewoners om kleine maatregelen te nemen, denk aan ledlampen en tochtstrips of om hun gedrag te veranderen. Het effect hiervan is alleen praktisch niet meetbaar.

Buurkracht is in 2013 gestart met het werven van buurten, wat heeft geresulteerd in 50 buurten in 2014 en 65 stuks 2015. Het doel voor 2016 is het aanhaken van 65 nieuwe buurten. Naast het werven van nieuwe buurten, ligt de focus in 2016 op het nog meer realiseren van energiebesparende maatregelen en het aangaan van samenwerkingen met partners.

1. WAARDEKETEN VAN BUURKRACHT

Het doel van de ketenanalyse is het verkrijgen van inzicht in de meest materiële emissies uit scope 3 en het identificeren van reductiemogelijkheden. Om de totale ketenemissie te kunnen bepalen, is het noodzakelijk een globaal beeld te krijgen van de relevante waardeketen.

Buurkracht, een initiatief van Enexis Holding N.V. en georganiseerd onder Fudura B.V., helpt de buurt en haar bewoners om grip te krijgen op hun energieverbruik en ondersteunt de buurt bij besparingsmaatregelen. Buurkracht brengt dus bewoners bij elkaar om samen aan de slag te gaan met energiebesparing.

Daarmee ziet de waardeketen van Buurkracht er als volgt uit:

Stap 1: Bewoners vinden Buurkracht

Buurtbewoners met besparingsideeën zijn van harte welkom bij Buurkracht. Wij trekken er ook zelf op uit om ze te vinden. Voor deze stap is het nodig dat de propositie van Buurkracht staat en onder de aandacht gebracht wordt bij potentiële initiatiefnemers.

Stap 2: Op verkenning

Samen verkennen en analyseren we de buurt. Een energieadviseur doet onderzoek in de buurt en geeft aan waar de beste bespaarkansen liggen. De buurtbegeleiders maken samen met het buurtteam een plan van aanpak.

Stap 3: Met Buurkracht de buurt in

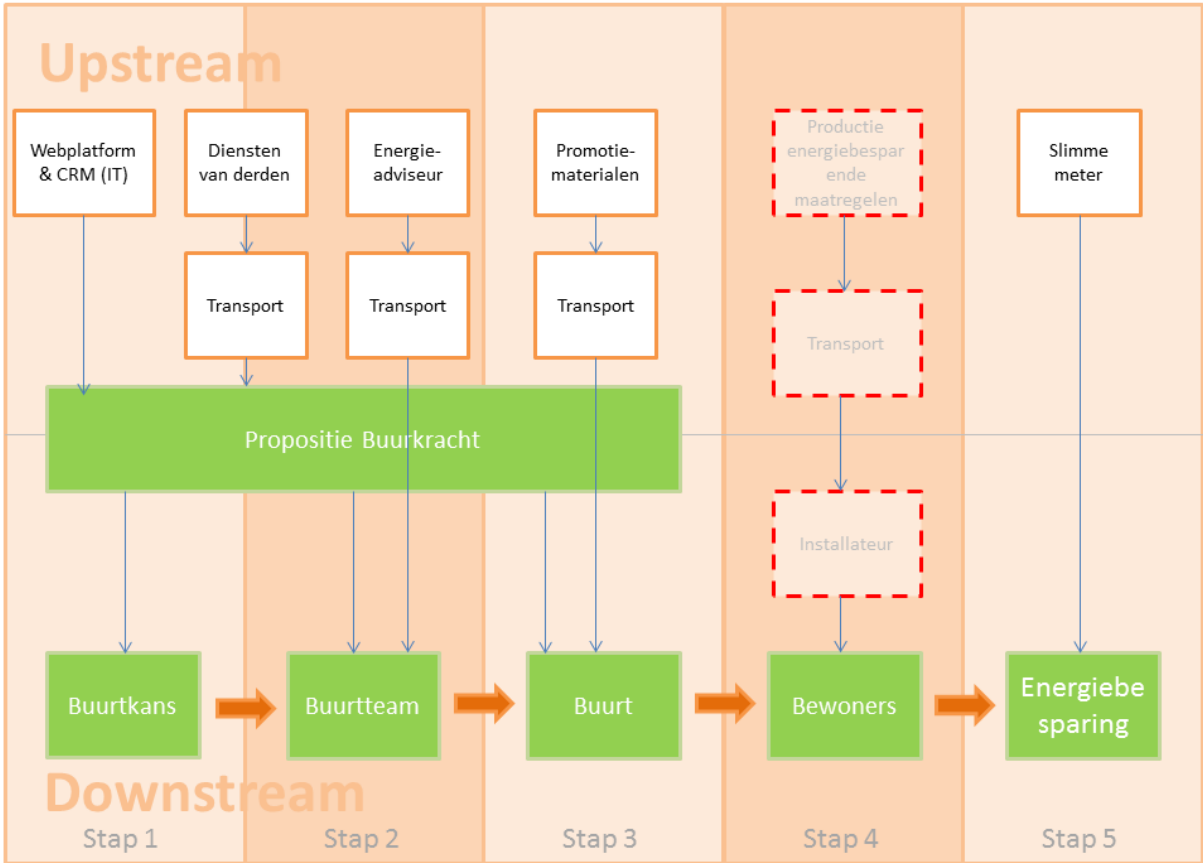
Buurkracht helpt om de plannen en wensen van het buurtteam kenbaar te maken. We helpen de buurt enthousiasmeren. Buurten krijgen een eigen internetpagina. En bewoners kunnen op hun persoonlijke pagina inzicht in hun energieverbruik door de slimme meter, en kunnen dit vergelijken met het gemiddelde verbruik van de buurt.

Stap 4: Samen kiezen en aan de slag

Gaat de buurt voor zonnepanelen, dakisolatie of iets anders? Buurkracht helpt bij het aanvragen en vergelijken van offertes. De buurt bepaalt met welke maatregel ze aan de slag gaan en bewoners beslissen zelf of en met welke maatregel ze meedoen. Het buurtteam beslist met welke leverancier ze aan de slag gaan. Buurkracht is onafhankelijk en geeft hierin geen advies. Buurkracht heeft geen grip op dit proces en de keten en daarom is dat buiten scope geplaatst.







Stap 5: Besparen met de buurt



Buurtbewoners nemen energiebesparende maatregelen en kunnen door hun slimme meter op hun persoonlijke Buurkrachtpagina zien wat zij besparen (en zien welke maatregelen nog meer voor hen interessant zijn).








Figuur 1: Waardeketen Buurkracht

2. Bepalen relevante emissiebronnen

Relevant	Emissiebron – upstream	Omschrijving
	Aangekochte goederen en diensten	Verkrijgen, produceren en transporteren van goederen en diensten die zijn ingekocht (in het desbetreffende jaar). Niet activatie goederen.
	Kapitaal goederen	Verkrijgen, produceren en transporteren van kapitaal goederen die zijn ingekocht (in het desbetreffende jaar). Activatie goederen.
	Brandstof en energie gerelateerde activiteiten anders dan scope 1 en 2	Verkrijgen, produceren en transporteren van brandstof en energie die is ingekocht en niet al is meegenomen in scope 1 en/of 2.
	Transport en distributie	Transport en distributie van producten en/of diensten die zijn ingekocht tussen het bedrijf en de tier 1 leveranciers.
	Afval geproduceerd tijdens bedrijvigheid	Afval en het behandelen van afval wat wordt gegenereerd in de operatie van het bedrijf.
	Emissie uit eigendommen in een leaseconstructie	Uitstoot ten gevolge van het in bedrijf zijn van assets die door het de organisatie zijn geleased.

Relevant	Emissiebron – Downstream	Omschrijving
	Transport en distributie	Transport en distributie tussen het bedrijf en de eindconsument (incl. retail en opslag) van producten die zijn verkocht.
	Verwerking van verkochte producten	Uitstoot ten gevolge van de verwerking van halffabricaten die zijn verkocht aan downstream bedrijven.

	<p>Gebruik van verkochte producten</p>	<p>Emissie ten gevolge van het eindgebruik van de goederen en/of diensten verkocht door het bedrijf.</p>
	<p>Afdanking van verkochte producten</p>	<p>Afval en het behandelen hiervan van producten die zijn verkocht door het bedrijf aan het einde van de levenscyclus.</p>
	<p>Eigendommen in Lease (down-stream)</p>	<p>In gebruik zijn van assets die eigendom zijn van het bedrijf en worden geleased aan andere eenheden en geen onderdeel zijn van scope 1 en 2.</p>
	<p>Franchisenemers</p>	<p>Organisaties of franchisers die geen onderdeel uitmaken van scope 1 en 2.</p>
	<p>Investeringen</p>	<p>Emissie ten gevolge van investeringen gedaan door het bedrijf.</p>

3. IDENTIFICEREN VAN PARTNERS IN DE KETEN

3.1 Inleiding

Buurkracht heeft in 2015 gebruik gemaakt van 74 verschillende leveranciers. Deze leveranciers zijn op te delen in een aantal hoofdgroepen: zzp'ers die deel uit maken van het Buurkrachtteam, IT-leveranciers, leveranciers van diensten als (markt)onderzoek, energieadvies, copy, fotografie, dtp en leveranciers van promotiematerialen.

Zoals aangegeven in de waardeketen laten wij leveranciers van energiebesparende maatregelen buiten beschouwing. Enerzijds omdat Buurkracht zelf buiten deze keten staat: er lopen geen geld of goederenstromen langs Buurkracht en anderzijds omdat Buurkracht geen invloed heeft op de selectie van de leverancier. In de Elektriciteitswet en Gaswet is vastgelegd dat een (aan een) netbeheerder (gelieerde) onderneming geen activiteiten mag uitvoeren die marktverstoring werken. Als Buurkracht bijvoorbeeld één leverancier voor zonnepanelen zou voorleggen aan bewoners, dan zou deze leverancier met publieke gelden bevoordeeld worden ten opzicht van de rest van de markt.

3.2 Methode

De leveranciers en hun belang hebben we inzichtelijk gemaakt door hun aandeel in de totale kosten van Buurkracht uit te drukken. De belangrijkste leveranciers die samen verantwoordelijk zijn voor 80% van de kosten, hebben wij hier onder gerangschikt en meegenomen in de CO₂-emissie analyse.

Downstream zijn er maar twee emissiebronnen: het transport van onze middelen in de wijken en de emissie (besparing) die onze deelnemers door Buurkracht realiseren.

Emissiebronnen	Partner
Aangekochte goederen en diensten (up-stream)	Enexis BV Magistratenlaan 116 5223 MB 's-Hertogenbosch Kampert Nauta bv Griekenweg 7 5342 PX Oss Haagsblauw Juffrouw Idastraat 18a 2513 BG Den Haag Rijksuniversiteit Groningen Postbus 72 9700 AB Groningen Nibag Groep BV Frankenweg 1 5349 AP Oss

	<p>Invent Ossebroeken 26 9411 VR Beilen</p> <p>Milieu Centraal Nicolaas Beetsstraat 2a 3511 HE Utrecht</p> <p>Zintuig B.V. Energiestraat 28b 1411 AT Naarden</p> <p>Mangrove BV Schiekade 189 3013 BR Rotterdam</p> <p>Salesforce.com EMEA Limited Level 26 Salesforce Tower 110 Bishopsgate London, UK</p>
Transport en distributie (up-stream)	<p>iris tromp communicatie management Vaartuigenlaan 97 3448 WN Woerden</p> <p>La Nube communicatie Peperstraat 11 1411P PX Naarden</p> <p>Bartholomeus Teksten Witte Rozenstraat 42A 2311XW Leiden</p> <p>Smile Wagenweg 122 RD 2012 NJ Haarlem</p> <p>Coöperatie Groninger Energie Koepel U.A. Hunzeweg 16 Garnwerd</p> <p>Mammarazzi Photography Gruttersdijk 53 bis 3514 BJ Utrecht</p> <p>Sculp consult Sint Josephstraat 8 4901GN Oosterhout NB</p> <p>Zand & Zink Tolweg 11 4851 SJ Ulvenhout</p>
Transport en distributie (down stream)	<p>PostNL Postbus 99180 8900 NA LEEUWARDEN</p>
Gebruik van verkochte producten/diensten (down stream)	<p>Resultaat van de 103 buurten, met 5311 deelnemers na het inzetten van besparingsmaatregelen</p>

4. KWANTIFICEREN VAN DE EMISSIES

4.1 Aangekochte goederen en diensten

Buurkracht koopt goederen en diensten in. Goederen zijn de slimme meters en promotiematerialen (drukwerk en give aways). Denk aan: (energie)advies, ICT-diensten en onderzoeken. Onderstaande tabel geeft dit weer voor onze belangrijkste partners. Waar 0 staat weergegeven, betekent dit dat de partner CO₂ neutraal werkt / compenseert.

Aangekochte goederen en diensten	
Partner	Emissie
Enexis BV	0
Kampert nauta	0
Haagsblauw	342
Rijksuniversiteit Groningen	9.880
Nibag groep BV	1.190
Invent	1.480
Milieu Centraal	0
Zintuig	5.086
Mangrove	1.316
Salesforce	820
Totaal	20.114

4.2 Transport en distributie (up-stream)

Transport en distributie betreft de emissie die ontstaat door het reizen van onze partners. In onderstaande tabel staat per partner de totale CO₂ emissie die ontstaat door de gereisde kilometers (per auto en openbaar vervoer samen).

Transport en distributie (up-stream)	
Partner	Emissie
iris tromp communicatie management	3.985
La Nube communicatie	3.316
Bartholomeus teksten	925
Smile	38
Coöperatie Groninger Energie Koepel U.A.	1.611
Mammarazzi Photography	2.500
Sculp consult	2.907
Zand & Zink	292
Totaal	15.575

4.3 Transport en distributie (down-stream)

Buurkracht stuurt naar iedere bewoner in de buurt een brief om zijn slimme meter te kunnen activeren. Daarbij worden er promotiematerialen naar de buurtteams gestuurd. Onderstaande tabel geeft de emissie weer die ontstaat door de verzending (per post) van deze stukken.

Transport en distributie (down-stream)	
Partner	Emissie
Post NL	290
Totaal	290

4.4 Gebruik van verkochte producten en diensten

De klanten (deelnemers) van Buurkracht realiseren door gebruik te maken van onze dienstverlening een energiebesparing. Deze besparing levert dus een negatieve emissie op. In onderstaande tabel wordt het jaarlijks effect van de getroffen energiebesparende maatregelen (t/m 2015) weergegeven.

Gebruik verkochte goederen en diensten	
Partner	Emissie
Energiebesparing Buurkracht deelnemers	-971.765
Totaal	-971.765

5. REVIEW

Het doel van Buurkracht is het realiseren van een CO₂-reductie. **De totale emissie van de waardeketen van Buurkracht is - 935.786 kg CO₂.**

Buurkracht ziet twee mogelijkheden om CO₂-reductie te kunnen realiseren. De eerste optie is de effectiviteit van onze dienstverlening verder te vergroten, zodat bewoners energiebesparende maatregelen gaan toepassen in hun woningen. Buurkracht werkt toe naar 60.000 gemaakte labelstappen bij woningen in 2020. Op dit moment staat Buurkracht hier nog ver vanaf met 765 gerealiseerde stappen. Het opstarten van het project zelf en het opstarten van buurten zijn processen die veel tijd kosten. Nu Buurkracht een volwassen fase heeft bereikt, werken we gericht aan de effectiviteit van de processen en ondersteuning daarbij van de buurtteams. Het doel is om ieder jaar de effectiviteit dusdanig te vermenigvuldigen dat het einddoel van 2020 wordt behaald. Onderdeel hiervan is opschaling van het project en uitbreiding van kanalen en/of doelgroepen. De andere mogelijkheid bestaat uit reductie van emissie in de keten.

De emissie door aankoop van goederen en diensten wordt gedomineerd door de Rijksuniversiteit Groningen. Het onderzoek dat daar wordt uitgevoerd voor Buurkracht is eenmalig, dus in het komend jaar zal de Rijksuniversiteit Groningen geen deel meer uitmaken van de ketenanalyse.

De grootste leverancier van drukwerk is reeds CO₂ neutraal, de leverancier van Buurkracht give aways heeft honderden leveranciers, veelal in Azië, waar CO₂-reductie nog weinig aandacht geniet. Compensatie voor deze partijen ziet onze leverancier op dit moment nog niet zitten.

De CO₂-uitstoot uit de keten van Buurkracht waar effect op uitgeoefend kan worden, wordt met name veroorzaakt door transport en distributie. Zowel het eigen personeel, als de dienstenleveranciers maken veel kilometers. Dit komt doordat Buurkracht met een relatief klein team een groot deel van Nederland bedient.

Om reductie op vervoer te realiseren, heeft Buurkracht de volgende maatregelen getroffen:

- Stimuleren van gebruikmaking van Openbaar Vervoer. Personeel kan gebruik maken van een Mobility Mix Card, waarmee gereisd kan worden met de trein, maar ook met de bus, treintaxi en OV-fiets.
- In 2015 heeft Buurkracht vijf vol-elektrische auto's (Renault Zoë) ingezet voor de buurtbegeleiders.
- Buurkracht heeft meer buurtbegeleiders aangenomen, waarmee het werkgebied per buurtbegeleider kleiner wordt. Hierdoor wordt het aantal gereden kilometers per buurt minder.